

2.1.9. ОСНОВИ САНАТОРНО-КУРОРТНОЇ СПРАВИ

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Клапчук В.М., завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи, доктор історичних наук, професор.

ВСТУП

Предметом є особливості організації та функціонування курортів світу.

Міждисциплінарні зв'язки:

Географія курортів світу, Курортологія, Громадське будівництво, Проектування закладів готельно-ресторанного господарства, Громадські будівлі і споруди, Інженерне обладнання закладів готельно-ресторанного господарства, Будівельне право.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Створення та розвиток курортів на базі природних ресурсів.

2. Організаційно-правові основи створення та функціонування курортів.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – вивчення основних положень започаткування та діяльності у правовому полі курортів і курортних зон.

Завдання: Дати теоретичні знання з курсу «Основи санаторно-курортної справи», ознайомити з правовими основами організації та діяльності курортів, оздоровчих видів ресурсів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- суть предмету;
- умови створення та розвиток курортів;
- шляхи використання природних лікувальних ресурсів;
- кліматолікування;
- бальнеолікування, гідролікування;
- пелоїдотерапія;
- організацію лікування та обслуговування на курортах;
- економічне та фінансове забезпечення організації та функціонування курортів;
- умови виділення санітарних охоронних зон курортів;

- шляхи здійснення моніторингу і кадастру природних територій курортів;
- менеджмент у сфері діяльності курортів та їх повноваження;
- відповідальність за порушення законодавства про курорти та міжнародне співробітництво;
- порядок забезпечення санаторно-курортними путівками окремих категорій осіб і членів їх сімей;
- основні положення охорони громадського порядку в санаторно-курортних та інших зонах відпочинку громадян.

вміти:

- застосовувати окремі правові положення у конкретних випадках організації курортів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин / 3,0 кредитів ЄКТС.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК
КУРОРТІВ НА БАЗІ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ.

Тема 1. Загальні положення. Визначення термінів. Законодавство про курорти, його завдання та принципи державної політики у сфері курортної справи. Види курортів. Медичний профіль (спеціалізація) курортів. Природні лікувальні ресурси.

Тема 2. Створення та розвиток курортів. Підстава для створення курорту та клопотання про оголошення природних територій курортними. Забудова курортів та надання земельних ділянок для створення або розширення курорту. Розвиток курортів.

Тема 3. Використання природних лікувальних ресурсів. Використання природних територій для діяльності курортів. Виявлення, облік та надання у користування природних лікувальних ресурсів. Розробка родовищ підземних лікувальних мінеральних вод, лікувальних грязей та інших природних лікувальних ресурсів.

Тема 4. Кліматолікування. Особливості кліматолікування. Кліматичні чинники проведення рекреації. Аеротерапія. Геліотерапія. Таласотерапія. Мікротерапія. Лікувальні ефекти типів клімату.

Тема 5. Бальнео- та гідролікування. Загальна характеристика мінеральних вод України. Лікувальні фактори мінеральних вод. Класифікація мінеральних вод.

Тема 6. Пелоїдотерапія. Загальні властивості пелоїдів. Основні типи лікувальних грязей. Охорона пелоїдів. Пелоїдолікування (грязелікування). Теплолікування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ КУРОРТІВ.

Тема 1. Організація лікування та обслуговування на курортах. Організація лікування та обслуговування на курортах. Санаторно-курортні заклади.

Тема 2. Економічне та фінансове забезпечення організації та функціонування курортів. Економічні заходи забезпечення організації та функціонування курортів. Економічне обґрунтування розвитку курорту, економічна оцінка його природних лікувальних ресурсів та фінансове забезпечення. Приватизація санаторно-курортних закладів.

Тема 3. Санітарна охорона курортів. Мета санітарної охорони курортів та поняття округу санітарної охорони. Порядок встановлення меж та режиму округів і зон санітарної (гірничо-санітарної) охорони курортів. Зони округу санітарної охорони.

Тема 4. Моніторинг і кадастр природних територій курортів. Моніторинг природних територій курортів. Державний кадастр природних територій курортів і природних лікувальних ресурсів України.

Тема 5. Управління у сфері діяльності курортів та їх повноваження. Відповідальність за порушення законодавства про курорти та міжнародне співробітництво. Органи, що здійснюють управління у сфері діяльності курортів та їх повноваження. Відповідальність за порушення законодавства про курорти. Участь України у міжнародному співробітництві.

Тема 6. Порядок забезпечення санаторно-курортними путівками окремих категорій осіб і членів їх сімей.

Тема 7. Охорона громадського порядку в санаторно-курортних та інших зонах відпочинку громадян.

Рекомендована література

Основна і додаткова література

1. Бобкова А.Г. Правовое обеспечение рекреационной деятельности / А.Г. Бобкова. – Донецк : Юго-Восток, 2000.
2. Географічна енциклопедія України : [у 3-х томах]. – К. : УРЕ, 1988–1993.
3. Гудзь П.В. Економічні проблеми розвитку курортно-рекреаційних територій / П.В. Гудзь. – Донецьк : Юго-Восток, 2001.
4. Євдокименко В. Регіональна політика розвитку туризму / В. Євдокименко. – Чернівці : Прут, 1996.
5. Иванов В.В. Генетическая классификация лечебных грязей (пелоидов) СРСР / В.В. Иванов, Г.А. Невраев / Материалы по изучению лечебных грязей, грязевых озер и месторождений. – М. : Недра, 1963. – С. 9–26.
6. Иванов В.В. Каталог грязевых месторождений СРСР / В.В. Иванов, Г.А. Невраев, М.М. Фомичев. – М. : Недра, 1970. – 168 с.
7. Иванов В.В. [Классификация](#) подземных минеральных [вод](#) / В.В. Иванов, Г.А. Невраев. – М., 1964. – 167 с.
8. Кадастр минеральных вод СССР. – М., 1987 р.
9. Курорты України. Минуле та сучасність. Санаторно-курортні заклади ЗАТ «Укрпрофоздоровниця». – К. : ТАМЕД, 2002.
10. Курортні ресурси України. – К. : ТАМЕД, 1999.
11. Курорты : Энцикл. словарь / [Гл. ред. Е.И. Чазов]. – М. : Сов. энциклопедия, 1988.
12. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг / О.О. Любіцева. – К. : Альтерпрес, 2002. – С. 358–383.
13. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України / В.І. Мацола. – Львів : Калина, 1997. – С. 114–142.
14. Павлов В.І. Рекреаційний комплекс Волині: теорія, практика, перспективи / В.І. Павлов, Л.М. Черчик. – Луцьк : Надстир'я, 1998. – С. 56–75.
15. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні : Зб. нормативно-правових актів / [Під заг. ред. В.К. Федорченка]. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – С. 15–25.
16. Проблеми развития предпринимательства в курортно-рекреационном хозяйстве, сферах отечественного иностранного туризма / НАН Украины; Ин-т пробл. рынка и экон.-экол. исслед. – Одесса, 1993.
17. Рекреаційна політика в Карпатському регіоні: принципи формування, шляхи реалізації / [В. Кравців та ін.]. – Чернівці : Прут, 1995. – 72 с.
18. Санатории, пансионаты, дома отдыха Украины : Справочник-каталог. – К., 1999.
19. Туристичні об'єкти України / [В.М. Лабскіп, А.І. Любієв, О.В.

- Юшко та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2002.
20. Федорченко В.К. Історія туризму в Україні : Навч. пос. / В.К. Федорченко. – К. : Вища школа, 2002.
 21. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко. – Івано-Франківськ, 2001.

Наочні посібники, методичні вказівки та інші матеріали

1. Закон України «Про державну екологічну експертизу». – ВВР, 1995. – № 8. – Ст. 54.
2. Закон України «Про жертви нацистських переслідувань». – ВВР, 2000. – № 24. – Ст. 182.
3. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». – ВВР, 1994. – № 27. – Ст. 218.
4. Закон України «Про курорти». – ВВР, 2000. – № 50. – Ст. 435.
5. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності». – ВВР, 2000. – № 36. – Ст. 299.
6. Закон України «Про міліцію». – ВВР, 1991. – № 4. – Ст. 20.
7. Закон України «Про основи містобудування». – ВВР, 1992. – № 52. – Ст. 683.
8. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». – ВВР, 1991. – № 21. – Ст. 252.
9. Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб». – ВВР, 1992. – № 29. – Ст. 399.
10. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей». – ВВР, 1992. – № 15.
11. Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». – ВВР, 1993. – № 45. – Ст. 425.
12. Закон України «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист». – ВВР, 1998. – № 40–41. – Ст. 249.
13. [Основи законодавства України про охорону здоров'я](#). – ВВР, 1993. – № 4. – Ст. 19.
14. Кодекс України про надра. – ВВР, 1994. – № 36. – Ст. 340.
15. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ. – 29 липня 1991 р. – № 114.
16. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками деяких категорій громадян органами праці та соціального захисту населення». – 22 лютого 2006 р. – № 187.
17. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про організацію оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». – 16 травня 2000 р. – № 800.

18. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку створення і ведення Державного кадастру природних лікувальних ресурсів». – 26 липня 2001 р. – № 872.
19. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками до санаторно-курортних закладів військовослужбовців, ветеранів війни, ветеранів військової служби, органів внутрішніх справ та деяких інших категорій осіб і членів їх сімей. – 27 квітня 2011 р. – № 446.
20. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Інструкції по створенню і веденню Державного кадастру природних лікувальних ресурсів». – 23 вересня 2009 р. – № 687.
21. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів, визначення методів їх використання». – 02.06.2003. – № 243.
22. Иванов В.В. Каталог грязевых месторождений СРСР / В.В. Иванов, Г.А. Невраев, М.М. Фомичев. – М. : Недра, 1970. – 168 с.
23. Кадастр минеральных вод СССР. – М., 1987 р.
24. Курорти України. Минуле та сучасність. Санаторно-курортні заклади ЗАТ «Укрпрофоздоровниця». – К. : ТАМЕД, 2002.
25. Курорты : Энцикл. словарь / [Гл. ред. Е.И. Чазов]. – М. : Сов. энциклопедия, 1988.
26. Санатории, пансионаты, дома отдыха Украины : Справочник-каталог. – К., 1999.
27. Туристичні об'єкти України / [В.М. Лабскір, А.І. Любієв, О.В. Юшко та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2002.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання.

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

- 1) усних опитувань на практичних заняттях;
- 2) письмових контрольних робіт;
- 3) індивідуальних завдань.